

Ақмола облысы дене шынықтыру және спорт басқармасы
«Бөгенбай батыр атындағы олимпиада резервінің облыстық
мамандандырылған мектеп-интернат-колледжі» КММ

**Пән/модуль/өндірістік оқыту мен кәсіптік практика бойынша оқу жұмыс
бағдарламасы**

**Рабочая учебная программа по дисциплине/ модулю/производственному обучению и
профессиональной практике**

Таңдау алған спорт түрінің әдіс-тәсілдік дайындығы
(модуль немесе пән атауы) / (наименование модуля или дисциплины)

Мамандык: 01140500 "Дене тәрбиесі және спорт "
Специальность: 01140500 «Физическая культура и спорт »

Біліктілік: 4S01140503 « Спорт жаттықтырушысы-оқытушы »
Квалификация: 4S01140503 « Тренер преподаватель по спорту »

Оқыту нысаны орта білім базасында
Форма обучения на базе среднего образования

Жалпы сағат саны: 120
Общее количество часов

Әзірлеуші (-лер) Якупов М.Х.
Разработчик (-и) Т.А.Ә. (болған жағдайда) Ф.И.О. (при наличии) (коло) / (подпись)

1.Түсіндірме жазба

Осы Үлгілік оку бағдарламасы 01140500 "Дене тәрбиесі және спорт" мамандығы бойынша 4S01140503 "Спорт жаттықтыруышы-оқытушы" біліктілігі бойынша техникалық және кәсіптік білім берудің үлгілік оку жоспарлары мен білім беретін оку бағдарламаларына (ҚР БФМ 2016 жылғы 22 қантардағы №72 бұйрығы, 19,20-косымша) сәйкес әзірленді. Пәннің негізгі мақсаты-студенттерді таңдалған спорт түрінің негізгі әдістері мен техникасына үйрету, қарапайым тактикалық әрекеттермен және негізгі техникалық әдістерді оқыту әдістемесімен таныстыру, ойын ережелерін үйрету.

Оқу-тәрбие міндеттерін жүзеге асыру үшін "Таңдалған спорт түріндегі тактикалық дайындық" бағдарламасы:

- оқушылардың деңсаулығын ныгайту, олардың дұрыс деңе дамуына ықпал ету;
- өмірлік-қажетті қозгалыс дағдыларын, дағдыларды игеруге ықпал ету;
- балаларға қажетті моральдық-ерік және физикалық қасиеттерді тәрбиелу;
- таңдалған спорт түріне техникалық, тактикалық дайындық түрлерінің ерекшеліктерін зерттеу;
- таңдаған спорт түрі бойынша кәсіби дағдыларды беру.

"Таңдалған спорт түріндегі техникалық-тактикалық дайындық" пәні бойынша үлгілік оку бағдарламасын іске асыру үшін оқытуды ұйымдастырудың мынадай нысандары ұсынылады: дәрістер, практикалық сабактар, жаттыгулар білім алушыларға таңдалған спорт түрінің даму тарихы бойынша теориялық материал, жаттыгуларды іріктеу және топты ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар негіздері беріледі. Практикалық сабактарда білім алушылар техниканы және ойындарды, төрешілік әдістемесін меңгереді.

Танымдық іс-әрекетті ұйымдастыру нысаны ұсынымдық сипатта болады. Бөлімдердегі оку сағаттарының саны минималды мазмұн сақталған кезде өзгертулұй керек. Оқытылатын курс келесі пәндерді білуге негізделген: гимнастика конъкимен сырғанау, спорттық ойындар, ашық ойындар, шаңғы жаттыгулары деңе тәрбиесінің теориясы мен әдістемесі, жүзу. Курста алынған білім технология, тактика, пәндердің танымдық іс-әрекетін ұйымдастырудың ойын ережелері: педагогика, тәрбие, гигиена, спорттық физиология, Адам анатомиясы. "Таңдалған спорт түріндегі техникалық-тактикалық дайындық" пәні бойынша үлгілік оку бағдарламасы білім беру ұйымдарының оку жұмыс бағдарламасын әзірлеуі үшін негіз болып табылады. техникалық және кәсіптік білім беруді әзірлеуге құқығы бар:

- кәсіптік оку бағдарламасын менгеруге болінген оку уақытының жиынтық көлемін сақтай отырып, циклдар мен пәндер үшін оку уақытының көлемін 25% - ға дейін өзгерту (23.08.2012 ж. ҚР NE1080 ТП);
- оқытудың әртүрлі технологияларын, оку процесін ұйымдастыру және бакылау нысандарын, әдістерін таңдау, оку уақыты сағаттарының жалпы көлемін бөлімдер мен тақырыптар бойынша болу (пәнге болінген уақыттың жалпы бюджеті шегінде);
- оқу дәйектілігіне негізделген өзгерістер енгізу бағдарламалық материалды ауыстыру;
- жеке практикалық және зертханалық сабактарды мазмұны жағынан ұқсас басқа сабактармен алмастыру.

Бөлімдер мен тақырыптар тізбесі (онын ішінде резервтік уақыт есебінен) жұмыс берушілердің таланттары мен жергілікті жағдайларды ескеретін, зерделенетін тақырыптарды, бөлімдерді терендегу және/немесе кеңейту жағына өзгертулұй мүмкін.

Пререквизиттер: оқытылатын курс келесі пәндерді білуге негізделеді: Гимнастика; конъкимен жүгіру спорты; спорттық ойындар; қозгалмалы ойындар; шаңғы дайындығы; деңе тәрбиесінің теориясы мен әдістемесі; жүзу.

Постреквизиттер: курста алынған білім келесі пәндерді оқытуда қолданылады: педагогика; психология; деңе тәрбиесінің теориясы мен әдістемесі; гигиена; спорттық физиология; Адам анатомиясы.

Қажетті оқу құралдары мен жабдықтар.

1. Кабинет
2. Парталар
3. Компьютер
4. Интерактивті такта
5. Стендтер
6. Спортзал
7. Спортық жабдықтар

Семестр бойынша сағаттарды болу
Распределение часов по семестрам

Пән/модульдің коды және атауы	Дисциплина/ код и наименование модуля	Модульдегі барлық сағат саны	Всего часов в модуле	Соның ішінде Втом числе								
				1 курс	2 курс	3 курс	4 курс	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
Таңдал алған спорт түрінің әдіс- тәсілдік дайындығы												
Барлығы:	120	28	26	33	33							
Всего:					емтихан							
				Барлық сағат		Теория		Тәжірибе		Курстық жоба		
				120		38		54		-		

п/п	Мазмұны Тема	Сарал саны Кол-во часов	Теориялық сабак	Практикалы к сабак
	1 семестр	28	14	14
	1-Бөлім Таңдалған спорт түрінің техникалық-тактикалық дайындығының күрылымы			
1	Тақырып 1.1 Таңдалған спорт түрінің техникалық дайындығының күрылымымен. таныстыру. Кезеңдеріне түсінік беру.	2	2	
2	Тақырып 1.2 Тактикалық дайындық дегеніміз-жарыс кезіндегі женіске жету үшін. пайдаланылатын әдіс-амалдарды, айлатасылдерді қолдана білу өнері.	2	2	
3	Тақырып 1.3 Таңдалған спорт түрінің техникалық дайындығының классификациясын менгерту.	2	2	
4	Тақырып 1.4 Студенттерді тактикалық классификациясымен таныстыру.	2		2
5	Тақырып 1.5 Таңдалған спорт түрінің технико-тактикалық дайындық негіздерін оку барысында мынандай негізгі түсініктерді таныту.	2	2	
6	Тақырып 1.6 Студенттерді таңдалған спорт түрінің техникасын оқыту әдістемесімен таныстыру.	2		2
7	Тақырып 1.7 Таңдалған спорт түрінің техникасын оқыту құралдарымен таныстыру. Толық мәлімет беру.	2	2	
8	Тақырып 1.8 Спорттық жаттықтырудың негізгі жақтары. Техникалық, тактикалық, психологиялық, дене шынықтыру т.б.	2		2
9	Тақырып 1.9 Дене тәрбиесі сабакында тақырыпқа сай қолданылатын жаттығуларды тандей білу.	2		2
10	Тақырып 2.1 Спортшылардың технико-тактикалық дайындығындағы бақылау.	2		2

11	Тақырып 2.2 Технико-тактикалық дайындықтың басқа дайындық түрлерімен өзара байланысы.	2	2			
12	Тақырып 2.3 Нақтылы жарысқа тактиканы таңдау	2		2		
13	Тақырып 2.4 Технико-тактикалық дайындық жарыс сатысында.	2	2			
14	Бақылау жұмысы	2		2		
	Барлығы:	28	14	14		

п/п	Мазмұны Тема	Саят саны Кол-во часов	Теориялық сабак	Практикалы қ сабак
	2 семестр	26	12	14
	2-Бөлім Таңдаған спорт түрінің теориясының жалпы негіздері			
1	Тақырып 1.1 Таңдап алған спорт түрінің әдіс-тәсілдік дайындығы пәніне кіріспе	2	2	
2	Тақырып 1.2 тақырып Әлемдегі және Қазақстанда таңдаған спорт түрінің даму тарихы	2	2	
3	Тақырып 1.3 Пәннің негізгі түсініктері . Техника, тактика , тактикалық тәсілдер	2	2	
4	1 практикалық тапсырма Оқу-жаттықтыру сабактарын өткізу , спортық жарыстарда командаға жетекшілік жасау	2		2
5	Тақырып 1.4 Таңдаған спорт түріндегі қауіпсіздік техникасы	2	2	
6	2 практикалық тапсырма Таңдаған спорт түріндегі жарақаттанудың алдын алу шаралары	2		2
7	Тақырып 1.5 Таңдалған спорт түрінің техникалық дайындығының құрылымдары	2	2	
8	3 практикалық тапсырма Таңдап алған спорт түрінің арнайы жаттығулары	2		2
9	4 практикалық тапсырма Жаттығу сабактарын өткізу	2		2
10	5 практикалық тапсырма Жүктемені болу, жүктемені окушының жасына, жынысына, дене қуаты дайындығына сай бөлу	2		2
11	Тақырып 1.6 Таңдап алған спорт түрінің тактикалық дайындығының құрылымдары	2	2	
12	6 практикалық тапсырма Тактикалық дайындық жарыс кезіндегі жеңіске жету үшін қолданылатын әдістер	2		2
13	Бақылау жұмысы	2		2

Барлығы:

26

12

14

	3 семестр	33	14	19		
14	Тақырып 1.7 таңдалған спорт түріндегі техникалық дайындықтың жіктелуі	2	2			
15	Тақырып 1.8 таңдалған спорт түріндегі тактикалық дайындықтың жіктелуі	2	2			
16	Тақырып 1.9 таңдалған спорт түріндегі техникалық-тактикалық дайындыққа жалпы шолу	2	2			
17	№ 4 практикалық тапсырма Жалпы дайындыққа арналған спорттық жаттығулар кешенін құру	2		2		
18	№ 5 практикалық тапсырма Спорт шеберлігінің кезеңдері. Соңғы жарыстарды талдау, жұмыс тығыздығын анықтау.	2		2		
19	№ 6 практикалық тапсырма -100м, 1000 және 2000 м жүгіру	2		2		
	3-бөлім Техника, тактика, физикалық және психикалық қасиеттер					
20	Тақырып 2.1- Спорттық жаттығудың негізгі аспектілері. Техникалық, тактикалық, психологиялық т. б.	2	2			
21	Тақырып 2.2 Техниканы оқыту әдістемесі	2	2			
22	№ 7 практикалық тапсырма Таңдалған спорт түрінде техниканы оқыту әдістемесі. Техникалық әдістердің конспектін құрастыру.	2		2		
24	№ 8 практикалық тапсырма Таңдалған спорт түрінде техниканы оқыту жаттығулары	2		2		
25	Тақырып 2.3 Тактиканы оқыту әдістемесі	2	2			
26	Бақылау жұмысы	2		2		
27	№ 9 практикалық тапсырма Таңдалған спорт түрінде техникасын оқыту әдістемесі	2		2		
25	№ 10 практикалық тапсырма Шабуыл тактикасы. Қорғау тактикасы	2		2		
26	№ 11 практикалық тапсырма Жылдам шабуылға қарсы қорғаныс. Біртіндеп шабуылдан кейін қорғаныс. Аймақты қорғау	2		2		

27	Тақырып 2.4- Спортшылардың техникалық-тактикалық дайындығының бақылау. Бақылау түрлері	2	2			
28	Бақылау жұмысы	1		1		
	Барлығы:	33	14	19		
	4-семестр	33	12	21		
29	№12 практикалық тапсырма Таңдал алған спорт түрі бойынша бақылау жаттығуларының кешенін құрастыру.	2		2		
30	Тақырып 2.2 Техника тиімділігінің критерийлері.	4	4			
31	№ 13 практикалық тапсырма Накты жаттығуларды дамытуға күштердің онтайлы бағыты	2		2		
32	№ 14 практикалық тапсырма Қозғалыс сапасын оқыту әдістемесі	2		2		
33	№ 15 практикалық тапсырма Жаттығулар кешенін құру	2		2		
34	Тақырып 2.3 Қозғалыс техникасын қалыптастыру және қайта құру.	4	4			
35	№ 16 практикалық тапсырма Техникадағы қателер, олардың себептері және алдын-алу мен түзетудің негізгі жолдары.	2		2		
	4-бөлім Педагогикалық шеберлік					
36	Тақырып 3.1 Салтық және жалпы дамыту жаттығуларын баяндауда, көрсетуде және түсіндіруде білім, білік және дағдыларды жетілдіру	4	2	2		
37	Тақырып 3.2 Техникалық мысалмен оқыту кезінде әнгімеде, көрсетілімде және түсіндірмелерде білімді, іскерлікті және дағдыларды жетілдіру.	2	2			
38	№ 17 практикалық тапсырма Жоғары білікті спортшылармен жұмыс жасауда жаттықтырушы қызметінің ерекшеліктері	2		2		
39	Тақырып 3.3 Топтық өзара әрекеттесуді дамыту және оларды ойын барысында басқару	2		2		
40	№ 18 практикалық тапсырма Команданы дайындау процесінде техникалық құралдарды пайдалану.	2		2		
41	Тақырып 3.4- Спорттық жетілдіруді	2		2		

	бақылау және есепке алу.				
	Сынақ	1		1	
	Барлығы:	33	12	21	

Теориялық курстың мазмұны.

Дөріс сабактарының мазмұны.

Техникалық, тактикалық дайындық, негізгі ұғымдар. Спорттық дайындық жүйесі және ондағы техникалық, тактикалық орын дайындық. Спорт түрлері және олардың жіктелуі. Жалпы сипаттамасы, түсініктері, техникалық, тактикалық дайындықтың анықтамалары. Теориялық дайындық. Түрлері мен формалары теориялық маңызы дайындық. Техниканы оқыту негіздері. Негізгі ұғымдар. Ұғымы моторика, оның касиеттері. Техникалық процесте шешілетін міндеттер дайындық. Техникалық дайындық. Оқыту кезеңдері мен әдістері. Түрлері техникалық дайындық және олардың міндеттері. Техниканың көтөліктері олардың пайда болу себептері жіктеу. Техникалық шеберлікті жетілдіру. Критерийлер техникалық шеберлік. Техникалық шеберлікті жетілдіру әдістері. Тактикалық дайындық. Негізгі ұғымдар. Максаттары, міндеттері. Түрлері тактикалық дайындық. Спорттық дайындықтың басқа түрлерімен байланысы. Тактикалық әрекеттерді игеру және бекіту. Дайындықтың негізгі құралдары мен әдістері. Бақылау әдістері. Тактикалық дайындық әр түрлі жарыстарға. Әр түрлі кезеңдердегі техникалық-тактикалық дайындықтың ерекшеліктері көп жылдық спорттық дайындық. Дайындық кезеңдері. Ерекшеліктері бастапқы даярлықтан бастап спорттық топтарға дейінгі кезеңдердегі техникалық дайындық жетілдіру. Әр түрлі жарыстарға тактикалық дайындық.

Практикалық сабактардың мазмұны

Техникалық, тактикалық дайындық, негізгі ұғымдар. Мағынасы таңдалған спорт түріндегі техникалық, тактикалық дайындық. Максаттары, міндеттері және спортшыны дайындаудағы орын. Теориялық дайындық. Негізгі және арнайы оқу таңдалған спорт түріндегі теориялық дайындық мәселелері. Тарату жыл бойына теориялық дайындық құралдары. Техниканы оқыту негіздері. Моториканы қалыптастыру. Таңдалған түрде техникалық әдістердегі техниканың негізі мен бөлшектерін анықтау спорт. Таңдалған спорт түріндегі техниканы даралау ұғымы. Техникалық дайындық. Техникалық дайындықтың мәні таңдалған спорт түрі. Әдістер, құралдар, кезеңдер, окудуң реттілігі таңдалған спорт түріндегі техникалар. Спорттық шеберлікті жетілдіру. Әдістері таңдалған спорт түріндегі техникалық шеберлікті жетілдіру. Тактикалық дайындық. Тактикалық дайындықтың максаттары, міндеттері таңдалған спорт түрі. Спорттық дайындықтың басқа түрлерімен байланысы. Тактикалық әрекеттерді игеру және бекіту. Таңдалған спорт түріндегі дайындықтың негізгі құралдары мен әдістері. Әдістері тактикалық дағыларды бақылау. Әр түрлі техникалық-тактикалық дайындықтың ерекшеліктері көп жылдық спорттық дайындық кезеңдері. Таңдалған спорт түріндегі тактикалық дайындықтың ерекшеліктері спорттық жетілдіру топтарына дейінгі бастапқы даярлық. Тактикалық әр түрлі жарыстарға дайындық. Жарыстың максаттары, тактикалық әр түрлі деңгейдегі жарыстардагы әрекеттер.

Әдебиеттер мен оқу құралдарының тізбесі

Негізгі

1. Ашмарин Б.А. дene тәрбиесіндегі педагогикалық зерттеулердін теориясы мен әдістемесі.- Мәскеу: дene шынықтыру және спорт, 2003.
2. Гришина Ю. И. жалпы дene шынықтыру. - Ростов н / ж: Финикс, 2010.
3. Матвеев Л.П. спорттың жалпы теориясы және онын қолданбалы аспектілері: студентке арналған оқулық. л.п. Матвеев. 5-ші басылым және қосымша.Мәскеу кеңестік спорт, 2011.
4. Матвеев Л.П. дene шынықтыру теориясы мен әдістемесі: оқулық. Мәскеу дene шынықтыру және спорт: СпортАкадемПресс, 2008.
5. Озолин Н.Г. жаттықтырушының үстел кітабы: жену туралы ғылым. – Мәскеу: ACT баспасы, 2002.
6. Дене шынықтыру теориясы мен әдістемесі:оқулық под. ред. проф. Курамшина Ю. Ф. - Мәскеу кеңестік спорт, 2010.
7. Бейімделгіш дene шынықтырудың теориясы мен үйымдастырылуы: жоғары оқу орындарына арналған оқулық: 2 том ред.С. П. Евсеева. - Мәскеу: кеңестік спорт, 2010.
8. Уанбаев Е. Дене тәрбиесінің негіздері. Алматы, 2000.
9. Фарфель В.В. спорттагы қозғалыстарды басқару. Мәскеу кеңестік спорт, 2011.
10. Холодов Ж.К. Дене тәрбиесінің теориясы мен әдістемесі.
Мәскеу Академия, 2007.

Қосымша:

11. Железняк Ю.Д. дene шынықтыру және спорттағы ғылыми-әдістемелік қызметтің негіздері. Мәскеу Академия, 2009.
- 12.Спорттық ойындар: техника, тактика, оқыту әдістемесі. Мәскеу Академия, 2010 – 518с
13. Спорттық жаттығулардың блок-кезенділігі
Мәскеу кеңестік спорт, 2010. - 283 б.
- 14.Марков Г.И. жоғары жетістіктер спортындағы физикалық өнімділікті қалыпна келтіру және арттыру жүйесі. Мәскеу кеңестік спорт, 2009.
- 15.Огородникова Л. А. тактикалық дарындылық спорттық іріктеу критерийі ретінде. /
Психология "Журналы", № 2 (55) – 2008. – Б. 70.